

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 1. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant A

Školský vzdelávací program pre 1. ročník SZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant A)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8	1	9
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti			
	Rozvíjanie grafomotorických zručností			
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	5
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	1	1	2
	Fyzika			
	Chémia			
	Biológia			
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			
	Dejepis			
	Geografia			
	Občianska náuka			
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1	1	2
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu povinná časť		18		
Voliteľné hodiny			4	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				22

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozvrh výučby	9 hodín týždenne, 342hodín ročne
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov. Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, utvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre. Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niekoľko oblastí, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľov výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťaťa, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilňujú výchovu k vlastenectvu.

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry v je rozdelený do troch oblastí:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

KOMUNIKÁCIA A SLOH

ČÍTANIE A LITERATÚRA

V 1. ročníku jednotlivé oblasti obsahujú:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA - písanie

KOMUNIKÁCIA A SLOH - komunikácia, ústny prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA - technika čítania - literárna výchova

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	8	1	9

Ciele:

- postupne poznávať niektoré hlásky a príslušné písmená, čítať jednoslabičné a dvojslabičné slová
- rozvíjať psychomotorické schopnosti a jemnú pohybovú koordináciu potrebnú na vyučovanie písania

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Jazyková komunikácia Písanie	
Nácvik písania Počet hodín: 38	Vytváranie potrebných hygienických pracovných a estetických návykov. Správne zaobchádzanie s písacími nástrojmi a materiálom. Cviky na prípravné písanie nepodopretou rukou. Správne držanie ruky – čmáranie rudkou, kriedou, fixkou, progresom. Dotyky, voľné čmáranie a krúženie, oblúky. Držanie ceruzky pri písaní, úhľadnosť písma.
Písanie písmen Počet hodín: 38	Nacvičovanie prvkov prvých písmen. Využívanie prvkov na nácvik písania písmen. Písanie tvarovo správnych písmen, ktoré sa žiaci učia čítať a, e, i, o, u, y, m, M, l, L, v, V, t, T, p, P, j, J. Upevňovanie písania správneho tvaru písmen.
Písanie slabík Počet hodín: 38	Prepis slabík a slov z tlačenej do písanej písma. Písanie slabík a krátkych slov zložených z osvojených písmen. Diktát písmen a slabík. Overovanie naučených a upevnených schopností a zručností.
Spolu: 114 hodín	

Komunikácia a sloh

Komunikácia, ústny prejav Počet hodín: 38	Nácvik vyjadrovania a výslovnosti žiakov. Nácvik vecných formulácií, pozdravy, krátke oznámenia, prosba, poďakovanie.
--	--

Čítanie a literatúra

Technika čítania	
Tvorenie viet Počet hodín: 10	Pomenovanie obrázkov, formulovanie krátkych viet o ilustrácii.
Samohlásky a, e, i, o, u, y Počet hodín: 25	Poznávanie samohlások a, e, i, o, u, y a príslušných malých a veľkých písmen. Rozlišovanie krátkych a dlhých samohlások. Zoznamovať sa s písmenami písanej a tlačenej abecedy: a, e, i, o, u, y, prostredníctvom nápojedných obrázkov a sluchového rozlišovania hlások v slove, poznávať písané a tlačené písmená. Správne čítanie hlásky s dĺžňom písanej a tlačenej abecedy: á, é, í, ó, ú, ý, í.
Spoluhlásky	Poznávanie a čítanie spoluhlások m, M, l, L, v, V, t, T, p, P, j, J. Zoznamovanie sa s písmenami písanej a tlačenej abecedy: m, M, l, L, v, V, t, T, P, p, J, j prostredníctvom nápojedných

Počet hodín: 25	obrázkov a sluchového rozlišovania hlások v slove. Poznávanie písaných a tlačенých písmen.
Slabiky Počet hodín: 25	Nácvik čítania otvorených a zatvorených slabík s osvojeným písmenom veľkej aj malej, písanej aj tlačenej abecedy. Čítanie a výslovnosť mäkkých slabík le, li, te, ti, ne, ni, de, di.
Jednoslabičné, dvojslabičné a trojslabičné slová Počet hodín: 33	Čítanie jednoslabičných, dvojslabičných a niektorých trojslabičných slov zložených najmä z otvorených slabík. Správne rozoznávanie jednoslabičných, dvojslabičných a trojslabičných slov, vyhľadávanie v texte.
Jednoduché vety Počet hodín: 32	Čítanie jednoduchých viet - zdokonaľovanie techniky čítania, čítanie s porozumením, reprodukovanie prečítaného textu, vyjadrovanie pocitov z prečítaného textu, príprava na prechod k tichému čítaniu. Čítanie písaného písma.
Literárna výchova	
Počúvanie literárnych textov Počet hodín: 15	Výchova pozorného detského poslucháča. Počúvanie a rozprávanie najznámejších jednoduchých rozprávok založených na jednoduchom časovom radení opakovaných a obmieňaných dejov.
Detské literárne rozprávky a ilustrácie Počet hodín: 9	Počúvanie a vnímanie krátkeho príbehu, dramatizácia aplikáciami, plošnými bábkami, s maňuškami a podobne., prípadne ilustrácia, práca s ilustráciami v učebnici. Počúvanie a reprodukcia krátkej rozprávky o deťoch a zvieratkách (napr. M. Ďuríčková, M. R. Martáková, D. Hevier, H. Zelinová, E. Gašparová, N. Tánska a iní).
Rečňovanky, vyčítanky Počet hodín: 10	Nácvik a memorovanie jednoduchých básničiek, rečňovaniiek a vyčítaniek od autorov detskej literatúry a z ľudovej tvorby (napr. K. Bendová, V. Šimková – J. Domasta; J. Andel; J. Turan; F. Hrubín a iní).
Zvukové nahrávky, divadelné predstavenia Počet hodín: 6	Počúvanie ukážok z literatúry pre deti zo zvukových nahrávok. Sledovanie videoprogramov, bábkové hry (v triede a z televízneho vysielania). Návšteva detského bábkového divadla.
Spolu: 342 hodín	

Proces:

Úlohou je spresňovať zmyslové vnímanie, rozvíjať ústne vyjadrovanie a kultúru reči žiakov. Pozorovaním okolitej skutočnosti a jej znázornenia na obrázkoch žiaci poznávajú a pomenúvajú predmety a činnosti. Hrou a častými cvikmi sluchového vnímania sa zlepšuje schopnosť žiakov diferencovane vnímať zvuky. Žiaci poznávajú, pomenúvajú, porovnávajú a rozlišujú veľkosť, farbu, tvar, vôňu a chuť predmetov. Učia sa zameriavať svoju pozornosť podľa inštrukcie učiteľa postrehnúť rozdiely, zmeny, vzťahy a časovú následnosť. Nacvičuje sa vyjadrovanie a výslovnosť žiakov. Od pomenovávania predmetov a javov sa prechádza k nácviku vecných formulácií, predovšetkým jednoduchých viet. Nacvičujú sa pozdravy, krátke oznámenia, vyjadrenie jednoduchej prosby, poďakovanie, ospravedlnenie. Sústavne sa pestuje výslovnosť, dych a hlas detí. Prebúdza sa vlastné úsilie žiakov o zreteľnú, dobre počuteľnú a zrozumiteľnú reč. Na začiatkové čítanie a na postupné osvojovanie čitateľských návykov treba pripravovať žiakov hrou a špeciálnymi cvičeniami. Rozvíja sa sluchové a

zrakové vnímanie. Cvičí sa sledovanie obrázkov zľava doprava, orientácia v riadku. Členenie krátkych viet na slová. Sluchová analýza a syntéza slov. Pri nácviku písania vychádzame z detských hier a motivovaných prípravných cvikov.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém - ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vecné učenie, hudobná výchova, výtvarná výchova). Formou vzťahu čítania a literárnej výchovy k hudobnej výchove (tematické piesne a koledy, vinše...).

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikačno–poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy vyučovania:

1. motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika, metóda otázok a odpovedí.....)
2. slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
3. expozičné (vysvetľovanie nového učiva, metóda nadmerného zvýraznenia informácií, porovnávacia, spätnej väzby.....)
4. fixačné (ústne skúšanie, praktickou činnosťou.....)

Zmapovaním základných potrieb dieťaťa špecifikovať najfrekventovanejšie potreby a prístup k nim obmedziť, resp. využiť ako základ vyjadrovania potrieb jednoduchou verbálnou formou (ktorá je v súlade s používanou úrovňou verbálneho vyjadrovania dieťaťa).

Zmapovaním obľúbených aktivít predmetov žiaka vytvoriť podmienky k tomu, aby bol žiak nútený verbálne vyjadriť žiadosť o ne.

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku. Z organizačných foriem sa sústreďíme na individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Moja kniha – učebnica pre 1. ročník špeciálnych základných škôl.

Nácvik a memorovanie jednoduchých básničiek, rečňovaniek a vyčítaniek od autorov detskej literatúry a z ľudovej tvorby (napr. K. Bendová, V. Šimková – J. Domasta; J. Andel; J. Turan; F. Hrubín a iní).

Počúvanie a reprodukcia krátkej rozprávky o deťoch a zvieratkách (napr. M. Ďuríčková, M. R. Martáková, D. Hevier, H. Zelinová, E. Gašparová, N. Tánska a iní).

Obrázkové knižky (V. Machaj, Z. Vlach – M. Novacký, J. Kontár, E. Vančurová a iní).

Školské časopisy, detské časopisy, ilustrované detské knižky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 190 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Poňatie vyučovania matematiky v špeciálnej základnej škole je v súlade s poňatím vyučovania matematiky na základnej škole. Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a pracovného pomeru. Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch. Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôbuje individuálnym schopnostiam žiaka.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	4	1	5

Ciele:

- porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií
- osvojiť si základné geometrické predstavy
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 5
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 5
- osvojiť si základné prvky numerácie a počtové výkony s číslom 0
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Úvod k učivu o prirodzenom čísle Počet hodín: 10	Triedenie predmetov podľa vlastností (množstvo, veľkosť, farba, tvar). Dvojica. Vzťahy rovnako – nie rovnako, viac – menej. Usporiadanie (napr. veľa, málo, veľký, malý). Vzťahy – pred, za. Prvý, posledný. Precvičovanie vyhľadania a určovania týchto vzťahov.
Numerácia v obore do 2 a počtové výkony Počet hodín: 34	Číslo 1. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Čítanie a písanie číslice 1, znázorňovanie číslice 1. Číslo 2. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Čítanie a písanie číslice 2, znázorňovanie čísla 2. Porovnávanie čísel 1 a 2. Určovanie vzťahu menší, väčší, rovná sa. Znaky nerovnosti $<$ $>$ bez písania. Nerovnosti $1 < 2$, $2 > 1$, rovnosti $1 = 1$, $2 = 2$. Znázorňovanie nerovností pomocou tvorenia dvojíc. Praktické upevňovanie osvojovaných pojmov. Sčítanie a odčítanie v obore do 2. Objasnenie podstaty sčítania. Znak $+$. Zápis príkladov sčítania. Znázorňovanie príkladov sčítania. jednoduché príklady na sčítanie. Objasnenie odčítania ako obráteného počtového výkonu k sčítaniu. Znak $-$ (mínus). Zápis jednoduchých príkladov na odčítanie. Znázorňovanie príkladov sčítania. Pamäťový nácvik príkladov sčítania a odčítania v obore do dvoch Riešenie jednoduchých slovných úloh. Opakovanie a upevňovanie učiva.
Numerácia v obore do 3 a počtové výkony	Číslo 3. Rad názvov: jeden, dva, tri. Jednoduché počítanie po jednej do troch. Určovanie počtu predmetov. Písanie číslice 3.

Počet hodín: 20	Porovnávanie číslice 3 s číslami 1, 2, 3. Znázorňovanie nerovnosti a rovnosti pomocou tvorenia dvojíc. Rad čísel 1, 2, 3. Vzťahy – hneď pred, hneď za. Sčítanie a odčítanie v obore do 3 Sčítovanie. Zápis príkladov sčítovania. Znázorňovanie príkladov sčítovania. Odčítovanie. Zápis príkladov odčítovania. Znázorňovanie príkladov odčítovania. Pamäťový nácvik príkladov sčítovania a odčítovania v obore do 3. Riešenie jednoduchých slovných úloh. Opakovanie a upevňovanie učiva.
Numerácia v obore do 4 a počtové výkony	Rad názvov: jeden, dva, tri, štyri. Vzťahy pred, za a vzťahy hneď pred, hneď za. Počítanie po jednej. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Čítanie a písanie číslice 4, znázorňovanie čísla 4. Radové číslovky (prvý, druhý, tretí, štvrtý) Porovnávanie čísla 4 s číslami 1, 2, 3, 0 Zapisovanie príslušných nerovností, rovností. Znázorňovanie nerovnosti pomocou tvorenia dvojíc. Určovanie čísel menších (väčších) ako je dané číslo. Rad čísel 1, 2, 3, 4 . Určovanie vzťahov pred, za, hneď za. Sčítovanie a odčítovanie v obore do štyroch. Sčítovanie - zápis príkladov sčítovania. Znázorňovanie príkladov sčítovania. Odčítovanie - zápis príkladov odčítovania. Znázorňovanie príkladov odčítovania. Riešenie jednoduchých slovných úloh. Opakovanie a upevňovanie učiva.
Počet hodín: 35	
Numerácia v obore do 5 a počtové výkony	Rad názvov jeden – päť. Vzťahy pred, za, hneď pred, hneď za. Počítanie po jednej. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Čítanie a písanie číslice 5, znázorňovanie čísla 5. Radové číslovky – piaty. Porovnávanie čísla 5 so všetkými doteraz známymi číslami. Zápis príslušných nerovností, rovností. Znázorňovanie nerovnosti pomocou tvorenia dvojíc. Určovanie čísel menších, väčších ako je dané číslo. Rad čísel 1 až 5. Určovanie vzťahov pred, za, hneď za. Sčítovanie a odčítovanie v obore do štyroch.

Počet hodín: 35	Sčítovanie - zápis príkladov sčítovania. Znázorňovanie príkladov sčítovania. Odčítovanie - zápis príkladov odčítovania. Znázorňovanie príkladov odčítovania. Pamäťový nácvik príkladov sčítovania a odčítovania do 5 Rozklad čísel na sčítance v obore do 5. Riešenie jednoduchých slovných úloh. Opakovanie a upevňovanie učiva.
Číslo 0 Počet hodín: 5	Sčítovanie a odčítovanie s číslom 0.
GEOMETRIA Rovinné útvary Počet hodín: 36	Rysovanie obrazcov - štvorec, kruh, trojuholník, obdĺžnik – priradovanie názvu. Rysovanie obrazcov – guľa, kocka.
Spolu: 190 hodín	

Proces:

V závislosti od individuálnych schopností učíme žiakov základy numerácie: sčítanie a odčítanie. Žiak musí vidieť zmysel operácie, preto vychádzame z konkrétnej manipulácie s predmetmi. Táto manipulácia je prípravou na pochopenie operácie sčítania a odčítania. Pri manipulácii používame predmety rovnakého druhu.

Medzipredmetové vzťahy:

Informatika, rozvíjanie komunikačných schopností

Stratégie vyučovania:

Využíva hlavne individuálnu a skupinovú formu vyučovania. Pri vyučovaní predmetu je dôležité dodržiavať najmä zásadu názornosti a primeranosti. Je potrebné vhodne zvážiť použitie pomôcok, používať hlavne známe predmety z okolia žiakov.

Učebné zdroje: Učebnica, pracovné listy, vystrihovačky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie v prípravnom až 3. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe pozorovania prírodných zmien počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou.

Cieľom vecného učenia je dať žiakom najzákladnejšie vedomosti o prírode, spoločnosti a našej vlasti. Z tohto cieľa vyplývajú predovšetkým úlohy rozumovej výchovy.

Myslenie žiakov sa rozvíja na základe zmyslového poznávania, postupne sa prechádza k jednoduchým konkrétnym myšlienkovým operáciám. Na základe zmyslového vnímania a činností s jednoduchými prírodninami alebo s ich modelmi a s vyobrazenými materiálmi sa žiaci učia chápať význam vecí, ich vlastností, vzájomné vzťahy a súvislosti medzi nimi.

V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Vo vyučovaní vecného učiva sa vytvárajú a upevňujú zdravotné a hygienické návyky žiakov. Žiaci si osvojujú základné pravidlá kultúrneho správania, utvára sa ich vzťah k spoločenskému a súkromnému vlastníctvu, uvedomujú si význam spolupráce a vedú sa k nej. Vytváraním citových väzieb k spolužiakom, ku škole, k domovu, k obci a k vlasti sa vecné učenie podieľa na mravnej výchove žiakov.

Prostredníctvom realizácie dopravnej výchovy sa utvárajú a prehlbujú základné poznatky žiakov o dopravných prostriedkoch a návyky dodržiavať ich v praktickom živote. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke.

Témy obsahu vecného učiva sú prostriedkom hlbšieho poznávania slovenského jazyka, rozvíjania slovnej zásoby a výcviku vyjadrovania. Vecné učenie poskytuje aj námety na pracovné vyučovanie, na praktické činnosti žiakov (modelovanie, kútik živej prírody a pod.). Hlavným zdrojom poznania sú jednoduché pozorovania prírody a spoločenského diania na vychádzkach, v kútiku živej prírody, pri sledovaní a vedení kalendára prírody; jednoduché pokusy a praktické činnosti, premietanie diapozitívov a filmových slučiek. Učiteľ volí primerané špeciálno-pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov. Uplatňuje sa výchova žiakov k spolupráci, ktorá sa chápe ako príprava postihnutého žiaka na život v spoločnosti a ako prostriedok socializácie žiakovej osobnosti.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	1	1	2

Ciele:

- získať základné poznatky o prírode a spoločnosti z ich najbližšieho okolia
- viesť žiakov k osvojeniu si základných spoločenských a hygienických návykov
- orientovať sa v školskej budove a na ceste z domu do školy
- získať predstavu o ročných obdobiach
- poznať názvy ročných období, mesiacov a dní v týždni
- oboznamovať sa so zásadami osobnej hygieny
- správnej životosprávy a kultúrneho správania
- zúčastňovať sa na školských a mimoškolských akciách k sviatkom, pamätným dňom a na oslavách významných udalostí

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Škola a život v škole	Trieda - poznať označenie triedy. Pomenovanie zariadenia triedy, rozlišovanie školských potrieb a hračiek (vhodné používať, šetriť a uložiť). Poznať meno svojho učiteľa, prípadne spolužiakov, vedieť sa im predstaviť, pozdraviť. Rozlišovanie vyučovacej hodiny a prestávky. Udržiavanie poriadku v triede, na lavici, v školskej taške. V škole - orientácia v budove školy. Dodržiavanie poriadku v triede a v budove školy. Bezpečnosť cestnej premávky - osvojovanie si najdôležitejších poznatkov zo zásad dopravnej bezpečnosti a ochrany vlastnej bezpečnosti (rozlišovať cestu, chodník, prechod pre chodcov, význam svetelných signálov).
Počet hodín: 8	
Príroda	Na jeseň - zmeny v prírode. Zber úrody. Jesenné mesiace. Dodržiavanie hygienických požiadaviek (otužovanie, prezliekanie). Ochrana pred ochorením, lieky (ich význam a používanie), lekár. V sade a v záhrade - pozorovanie činností dospelých a detí v jeseni doma, a aj v prírode. Oboznámenie sa so zberom ovocia a zeleniny. Poznávať a rozlišovať ovocie a zeleninu podľa tvaru, chuti a vône. Na poli - pole - repné a zemiakové, strnisko a zorané pole. Oboznámenie sa so zberom napr. zemiakov, cukrovej repy. Pozorovanie prírody na jeseň (zmeny počasia, rastlín, zvieratá - odlietanie vtákov do teplých krajín, ...). Zvieratá na jeseň - získavanie poznatkov o zvieratách (rozprávanie učiteľa, vysielanie rozhlasu a televízie). Oboznámenie sa s prípravou zvierat na jeseň. Starostlivosť o voľne žijúce zvieratá (krmelec pre lesnú zver, krmidlá pre vtáky, zber gaštanov, a iné.).
Počet hodín: 14	
Domov a jeho okolie	Doma - poznať mená členov rodiny a príbuzenské vzťahy (otec, matka, súrodenci). Pomenovanie zariadenia bytu, triedenie predmetov v domácnosti

Počet hodín: 4	podľa ich účelu (nábytok, riad, hračky, školské potreby). V okolí domova a školy - orientácia v okolí domova a školy. Poznať obchody kde nakupujeme potraviny. Poznať cestu do školy, prípadne k zastávke najbližšieho dopravného prostriedku.
Zima	Príroda v zime - pozorovanie prírody v zime, porovnávanie s inými ročnými obdobiami. Zmeny počasia (mráz, sneh, ľad). Poznávanie vlastností snehu a ľadu (zrakom). Deň a noc – získavanie poznatkov o tom kedy sa rozvidnieva, kedy sa stmieva, že deň je krátky a noc je dlhá. Oboznámenie sa s pravidlami bezpečnosti na ulici - potrebné odhadzovať sneh, posýpať chodníky pred námrazou, nebezpečné sánkovať na vozovke a korčuľovať na tenkom ľade. Poznať zimné mesiace a zimné činnosti detí. Poznať vhodné oblečenie na zimné obdobie. Oboznámenie sa s vianočnými tradíciami, nebezpečenstvo požiaru pri zapáľovaní sviečok.
Počet hodín: 12	
Starostlivosť o zdravie	Oboznámenie sa so zásadami a dodržiavaní osobnej hygieny - pravidelne ráno a večer sa umyť, umývať si ruky pred jedlom a po ňom, po použití WC. Význam čistoty tela a prostredia pre zdravie, význam vetrania doma aj v škole. Dodržiavať poriadok v triede, v školskej jedálni, získavať návyky sebaobsluhy. Predchádzanie úrazom a chorobám. Účelne sa obliekať, otužovať, poznať zdravé a nezdravé potraviny. Uprednostňovať zdravé potraviny – ovocie, zeleninu. Predchádzanie úrazom pri športe, pri prechádzaní cez cestu, pri manipulácii s ohňom, s elektrinou, pri kúpaní, opaľovaní. Osvojovať si poznatky ako chrániť svoje zdravie, aj zdravie druhých (používať vreckovku, posýpať šmyklivé miesta, odpadky odhadzovať do koša, vedieť sa správať v prípade karantény a pod.).
Počet hodín: 8	Zdravotné stredisko – poznať jeho význam a miesto.
Jar	Pozorovanie zmien v prírode (oteplovanie, odmäk, dlhší deň, kratšia noc). Porovnávanie krajiny na jar s predstavou tej istej krajiny na jeseň a v zime. Oboznámenie sa s niektorými typickými jarými kvetmi (napr. snežienku, fialku a pod.). Poznať ich časti: koreň, stonku, list a kvet, pozorovať jednotlivé fázy vývoja rastliny, starať a o rastliny v kútiku živej prírody a na školskom pozemku (polievanie, kyprenie, pletie, význam týchto činností). Domáce zvieratá a ich mláďatá - triedenie z rozličných hľadísk, využívanie vlastných skúseností. Počúvanie poviedok o zvieratách, rozprávanie o vlastných zážitkoch so zvieratami. Oboznamovanie sa s veľkonočnými tradíciami.
Počet hodín: 14	
Práca a odpočinok	Deň a jeho časti (ráno, poludnie, večer). Týždeň – pracovné dni a dni odpočinku. Názvy v týždni. Voľná sobota, nedeľa, prázdniny. Účelné využívanie voľného času.
Počet hodín: 6	

Leto	Zmeny v prírode. Pozorovanie dĺžky dňa (noci), počasia (letné prehánky, búrky). Vedieť, ako sa správať pred búrkou a počas búrky (ochrana pred bleskom). Pozorovanie odkvitania stromov a dozrievania ovocia (ktoré ovocie dozrieva najskôr, ktoré neskôr). Poznávať rôzne druhy ovocia, jeho farbu a chuť (tvrdé, mäkké, sladké, kyslé, horké, trpké). Poznávať lúčne kvety z najbližšieho okolia. Poznať názvy letných mesiacov. Príprava na prázdniny – správanie sa v prírode, ako dbať na bezpečnosť pri letných športoch.
Počet hodín: 10	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci si postupne uvedomujú rozdiel v požiadavkách na správanie pri vyučovaní a cez prestávku, riadia sa nimi. Postupne si osvojujú návyk dodržiavať poriadok, ticho si sadáť a vstávať, hlásiť sa o slovo, usporiadať si pomôcky, upraviť si svoje miesto, udržiavať poriadok v lavici. Pozdravia pri vstupe do triedy, pri odchode postavením sa privítajú prichádzajúceho a rozlúčia sa s odchádzajúcim.

Dodržiať podľa svojich možností a schopností pravidiel cestnej premávky. Vedia ako sa polícia stará o bezpečnosť chodcov. Vedia, že hrať sa môžu len na miestach vyhradených na hru, mimo cestnej premávky. Sústavne pozorujú cestnú premávku. Pozorovanie sa sprevádza opakovaným vysvetľovaním zásad cestnej premávky spôsobom primeraným chápaniu žiakov. Získané skúsenosti si žiaci precvičujú a prehlbujú formou pohybových a didaktických hier. Žiaci si osvojujú návyk chodiť po pravej strane chodníka, prípadne po ľavej strane krajnice, či po ľavom okraji cesty. Učia sa orientovať v okolí školy, v mieste bydliska a spoznávajú najbezpečnejšiu cestu z domu do školy. Vedia si pripraviť školské potreby. Rozprávajú o práci, ktorú vedia, alebo ktorú sa učia pravidelne vykonávať.

Medzipredmetové vzťahy:

Témy obsahu vecného učiva sú prostriedkom hlbšieho poznávania slovenského jazyka, rozvíjania slovnej zásoby a výcviku vyjadrovania. Vecné učenie poskytuje aj námety na pracovné vyučovanie, na praktické činnosti žiakov (modelovanie, kútik živej prírody a pod.).

Stratégie vyučovania:

Hlavným zdrojom poznania sú jednoduché pozorovania prírody a spoločenského diania na vychádzkach, v kútiku živej prírody, pri sledovaní a vedení kalendára prírody; jednoduché pokusy a praktické činnosti. Učiteľ volí primerané špeciálno-pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov.

Učebné zdroje:

Vlastiveda pre 4.ročník ŠZŠ, vecné učenie – vybrané pracovné listy pre 1.-3.ročník ŠZŠ, mimo čítanková literatúra, encyklopédie, časopisy, materiálno – technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	Školský vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne. Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov.

V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenosť.

Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje vzťah pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	1	1	2

Ciele:

- utvárať základné hygienické návyky a samoobslužné zručnosti
- utvárať základné návyky pri stravovaní
- rozvíjať jemno-motorické zručnosti a schopnosť napodobňovania
- rozlišovať rôzne materiály
- rozvíjať schopnosť adekvátne používať predmety a hračky
- utvárať základné pracovné zručnosti a návyky

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti	Osobná hygiena. Umyť si ruky, tvár, čistiť si zuby, česať sa, klokať, používať vreckovku, WC. Obúvať sa, šnúrovať a zaväzovať topánky. Čistiť topánky – očistiť prach, nakrémovať, vyleštiť. Ovládať rôzne druhy zapínania. Samostatne sa obliekať. Odstrániť prach z odevu, kefovať, prášiť. Odkladať odev a obuv
Počet hodín: 18	
Práce v domácnosti	Hygiena v domácnosti. Utierať smaltovaný riad a riad z plastov. Pomáhať pri stolovaní.
Počet hodín: 10	Udržiavať poriadok. Zametať. Utierať prach.
Práce v dielni	<u>Práce s drobným materiálom</u> Navliekanie - navliekanie a triedenie koráľov podľa farby, veľkosti, tvaru. Skladanie mozaiky, pracovať s plodmi – napichávať, navliekať, nadväzovať, nalepovať. <u>Modelovanie</u> Oboznámenie sa s modelovacím materiálom. Modelovať jednoduché tvary (miesiť, stláčať, valkať, guľať, vyťahovať, odštipávať, modelovať základné tvary – valčeky, šišky, placky atď.). Modelovanie jednoduchých tvarov z jedného kusa, modelovanie z dvoch a viacerých častí za pomoci drevka, zápalky, špajdle, špáradla, papiera. Modelovanie na pieskovisku alebo na pieskovom stole. <u>Montážne a demontážne práce</u> Hry so stavebnicami z dreva aj z plastov. Triediť a ukladať časti stavebníc, zostavovať a spájať časti stavebníc. Cvičiť motoriku, pozornosť, presnosť. Zisťovať lateralitu. <u>Práca s papierom a kartónom</u> Poznávať vlastnosti papiera (povrch – hladkosť, drsnosť, hrúbku, farbu). Triediť papier podľa vlastností. Prekladať, skladať, vystrihovať, nalepovať, zlepovať. Perforácia podľa tvaru šablóny. Poučenie o práci s nožnicami. Potláčanie papiera odtlačkami rozličných predmetov a detskými tlačidielkami.
Počet hodín: 34	
Pestovateľské práce	Polievanie kvetov na záhone aj v kútiku živej prírody. Pestovať hrach a fazuľu, siať ich do črepníkov, polievať. Pomáhať pri zbere zeleniny, ovocia, čistiť záhony a cesty, vyberať kamienky. Oboznámiť sa s jednoduchým záhradníckym náradím.
Počet hodín: 14	Vychádzka do záhrady, do parkov.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci prvého ročníka si predovšetkým osvojujú základné hygienické a sebaobslužné návyky primerane k svojej úrovni.

Medzipredmetové vzťahy:

Pracovné vyučovanie súvisí s predmetmi: rozvíjanie komunikačných schopností, rozvíjanie grafomotorických zručností, vecné učenie, výtvarná výchova, telesná výchova, matematika.

Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Stratégie vyučovania:

- vysvetľovanie, rozprávanie, rozhovor, diskusia, skupinová práca, pozorovanie, vychádzky

Učebné zdroje:

- knihy a brožúry na pracovné vyučovanie, časopisy
- materiálno – technické a didaktické prostriedky – prezentácie, DVD
- internet

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 38 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	Školský vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia. Ciele hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy sú podmienené špecifickosťou úloh školy, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia. Cieľom predmetu hudobná výchova je v špeciálnej základnej školy rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti. Predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu. Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach – speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových. Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárium, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi. Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej a obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie. Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionálnosť, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie cieľa vedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie, sluchovú pamäť a sluchovú diferenciaciu senzomotorické schopnosti žiakov
- nadväzovať sociálne interakcie prostredníctvom hudby
- selektovať medzi ľudskou rečou a inými zvukmi

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Piesne na spev žiakov Počet hodín: 13	Vrabec muzikant (ľudová); Prší, prší (ľudová); Prší, prší (ľudová); Húsky, húsky (A. Čobej); Bude zima, bude mráz (ľudová); Išiel strašiak (ľudová); Bola babka (ľudová); Kytička (F. Alvín); Medved'ku, daj labku (ľudová); Paste sa húsatká, paste (ľudová); Fúkaj, fúkaj teplý vetrík (A. Čobej); Slniečko nás zobúdzá (J. Matuška). Opakovanie piesní.
Piesne na počúvanie Počet hodín: 6	Malý školák (F. Alvín); Jedlička (L. Burlas); Zimní spáči (J. Matuška); Moja rodná zem (A. Čobej).
Počúvanie Počet hodín: 11	Rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária a jednoduchých zvukov (šuchotanie papiera, štrnganie kľúčov, prelievanie tekutiny v zatvorenej fľaši). Medvedík, Drevený vojačík (T. Frešo); Ježibaba (P. I. Čajkovskij); Spev žabiaka (V. Trojan); Varila myšička kašičku; Jeden kováč koňa kuje; Hijo, hijo, na koníčku; Kvá, kvá, kačica (E. Suchoň).
Hudobno – pohybové hry Počet hodín: 8	Detské rečňovanky, vyčítanky, popevky, piesne o prírode, o zvieratách, hudobné rozprávky, skladby (napr. uspávanka, pochod). A ty Hana, stoj v kole (ľudová); Tanček (K. Ondrejka – A. Biľová); Kolo, kolo mlynské (ľudová); Tanči, tanči (ľudová); My sme deti malé (V. Janusová – A. Biľová); Venček (E. Hula); Na ručníček (K. Ondrejka – A. Biľová).
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Prebúdzajú záujem žiakov o hudbu na princípe detskej hry. Na tomto základe začať utvárať ich prvé predpoklady na primerané vnímanie hudby, na spev a ostatné hudobné prejavy; uvoľňovať motoriku žiakov, rozvíjať hudobnú pozornosť, pamäť, predstavivosť, zmysel pre tonalitu, rytmus, tempo a dynamiku, zjednocovať kolektívny spev žiakov a kultivovať všetky ich hudobné prejavy. Žiaci si osvojujú piesne, inštrumentálne a vokálne skladby a hudobno-pohybové hry, ktoré v nich prebúdajú radosť zo spevu a z počúvania hudby.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (slovenský jazyk a literatúra, vecné učenie, výtvarná výchova, telesná výchova).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

CD ROM, DVD, výučbové programy

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 38 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	Školský vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Cieľom predmetu výtvarnej výchovy je využiť esteticko – výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia. Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života. Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka. Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk, uchopenie a pustenie predmetu
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu
- rozvíjať percepciu
- rozvíjať lateralitu
- rozvíjať priestorovú orientáciu
- napomáhať rozvíjať grafomotorické zručnosti

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Vychádzky, hry v prírode – pozorovanie prírody a jednotlivých prírodnín. Zber prírodných materiálov pre ich zvláštnosti; kamene, kamienky, halúzky, plody, listy a pod., - pozorovanie, triedenie a porovnávanie. Rytmicky radia, zoskupujú, vtláčajú do vhodných materiálov - piesok, hlina, blato, sadra, plastelína. Tematické práce - domov; školské prostredie, moja mamička kamaráti, na ihrisku, dom, v ktorom bývam; naša škola; naša mačka a pod. Príroda v rôznych ročných obdobiach (vegetácia), ilustrácie k rozprávkam.
Počet hodín: 6	
Práca s výtvarnými prostriedkami	<u>Kresba</u> (mäkká ceruza, fixka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel) Správne uchopenie ceruzy, kriedy, farbičky, voľne kresliť – rozvinúť grafický pohyb. Grafické vyjadrovanie pohybových predstáv – žiaci napodobňujú pracovné pohyby, ako napr. miešanie, mletie, vstávanie, skákanie, kyvadlové hodiny, vietor, graficky ich zaznamenávajú. Rytmicky radia rozličné prírodné a dekoratívne prvky. Voľné kreslenie – rozvinutie grafického pohybu. Vertikálne a horizontálne čiary, oblúky, kruhy, veľkým aj malým pohybom, grafický záznam robia postojčky a na veľkej ploche. Rovná, zvislá čiaru (návrh na látku), prerušovaná čiara, malé, veľké kruhy, ovály, špirály. Jablko, hrušku, aktovku, vietor pomocou čiar, vianočné koláče, snehuliaka, obľúbenú hračku, napodobniť skákanie. <u>Maľba</u> (štetec, tampón, drevko, prsty / temperové farby, akvarelové farby) Základné zručnosti v práci so štetcom a farbami – ukladať farbu štetcom na plochu papiera, kvapkať, rozfúkavať farby. Hry s farbami a tvarmi, namaľovať štvorec, obdĺžnik, školu, vianočný stromček, slnko. Vymaľovanie - veľkonočné vajíčko, kvety na lúke, stromy v lese <u>Modelovanie</u> (plastelína, hlina, modurit) Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov stláčaním, miesením, valkaním, vyťahovaním. Vytváranie modelov jednoduchého tvaru, napr. pečivo, ovocie, zeleninu, rozličné nádoby točením ušľahaného valčeka podľa vzoru. Ozdobovanie modelov. Vytváranie modelov z piesku na pieskovisku alebo pieskovom stole pomocou formičiek na vyklápanie, kopce, cesty a pod.
Počet hodín: 32	
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Žiaci na vychádzkach zbierajú prírodné materiály: kamienky, konáriky, rôzne plody, listy, šišky a pod., pozorujú ich, triedia a porovnávajú, zoskupujú, vtlačajú do vhodných materiálov – plastelíny, hliny, sadry, piesku. Uplatňujeme – kresbu, maľbu, modelovanie, výtvarné hry s rozličnými materiálmi a výtvarnými prostriedkami.

Kresba (mäkká ceruza, krieda, suchý pastel, voskový pastel). Grafické vyjadrovanie pohybových predstáv - žiaci napodobňujú pracovné pohyby, ako napr. miešanie, mletie, vstávanie, skákanie, kyvadlové hodiny, vietor, graficky ich zaznamenávajú. Rytmicky radia rozličné prírodné a dekoratívne prvky. Voľné kreslenie – rozvinutie grafického pohybu. Vertikálne a horizontálne čiary, oblúky, kruhy, veľkým aj malým pohybom, žiaci grafický záznam robia postojáčky a na veľkej ploche. Maľba (štetec, temperové farby, vodové farby, prstové farby). Žiaci si osvojujú základné zručnosti v práci so štetcom a farbami. Ukladajú farby štetcom na plochu papiera, prerušujú ťahy štetca: bodky, škvrny, čiary. Zväčšovaním škvŕn zo stredu vytvárajú jednoduché tvary: loptu, jablko... Modelovanie (plastelína, hlina, piesok, hmota Keraplast). Žiaci poznávajú základné vlastnosti modelovacích materiálov stláčaním, miesením, valkaním. Žiakov priebežne oboznamujeme s ukážkami výtvarného umenia, s umeleckou tvorbou pre deti, ilustráciami kníh a časopisov pre deti (V. Machaj, Ľ. Fulla, J. Lada a ďalší).

Medzipredmetové vzťahy:

Výtvarná výchova súvisí s čítaním, písaním, hudobnou výchovou, vecným učením, matematikou, pracovným vyučovaním, telesnou výchovou. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (vysvetľovanie, rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- názorné (demonštračné metódy, pozorovanie)
- praktické (manipulácia s predmetmi, problémové metódy, cvičenia, praktické práce)
- samostatná práca
- metóda práce s literatúrou a technickou dokumentáciou
- zmiešané formy vyučovania, napr. skupinová

Učebné zdroje:

Časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Na hodinách výtvarnej výchovy sa používajú rôzne pomôcky. Zvyčajne sú to výkresy, obrazy, ilustrácie, knihy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, 114 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	Školský vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele predmetu telesná výchova v špeciálnej základnej školy sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, t.j. dosiahnutie žiadaného stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí.

Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej výchovy, zameraná k zmierňovaniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu.

Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč.

Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná výchova, odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriadiť motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionalite, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná výchova	2	1	3

Ciele:

- rozvíjať prirodzenú pohyblivosť žiakov a špeciálnymi prostriedkami dosiahnuť ich optimálny telesný a pohybový rozvoj
- pri pohybových činnostiach upevňovať základné hygienické návyky
- formovať kladné postoje k pohybovej aktivite v škole i mimo nej a postupne žiakov viesť k dodržiavaniu zásad bezpečnosti pri cvičení

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Poradové cvičenia Počet hodín: 10	Základné povely: Základný postoj - Pozor! - Pohov! Nástupy do radu. Rozchod. Nástup družstva do radu a do zástupu.
Kondičné cvičenia Počet hodín: 24	Beh: Rýchly beh do 20 m po priamej alebo slalomovej dráhe s predbiehaním a preskakovaním nízkych prekážok. Beh na vytrvalosť. Cvičenia s krátkym švihadlom: Preskoky jednonožmo, striedavo, znožmo. Cvičenia s dlhým švihadlom: Podliezanie a preskakovanie napnutého švihadla. Podbiehanie krúžiaceho švihadla. Cvičenie s využitím lana: Preťahovanie družstiev približne rovnakej výkonnosti. Cvičenie s plnou loptou 1 - 1,5 kg: Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie na mieste i v pohybe. Cvičenie s využitím lavičky: Cvičenie rovnováhy a celkovej obratnosti. Chôdza, beh, lezenie so sprievodnými pohybmi rúk a nôh, so zmenami postojov a polôh i s nosením ľahkého predmetu. Výskoky, zoskoky jednonožmo i obojnožmo Cvičenia na rebrinách: Vystupovanie a zostupovanie, vyliezanie a zliezanie. Cvičenie s použitím debny ako prekážky: Preliezanie, prebiehanie a preskakovanie jednotlivých dielov debny.
Prípravné cvičenia Počet hodín: 15	Prostné cvičenia: rozvoj pohybovej koordinácie a techniky pohybu, na pretiahnutie a posilnenie svalových skupín a udržanie pohybového rozsahu v chrbtici a kĺboch.
Rytmická gymnastika a tanec Počet hodín: 14	Rytmizovaná chôdza a beh: Rytmizácia jednoduchých pohybov rúk, nôh i trupu podľa riekaniek, piesní a hudobného sprievodu. Jednoduché pohybové vyjadrenie hudobných pojmov: ticho - silno, pomaly - rýchlo, nízko - vysoko.
Akrobacie Počet hodín: 15	Stoj na lopatkách: Zo sedu pádom vzad, ľah vznesmo, stoj na lopatkách s oporou v bokoch - ľah vznesmo, pádom do sedu. Kotúl' vpred: z drepu spojného, predpažíť - kotúl' vpred do drepu spojného, predpažíť. Kotúl' vpred a výskok prehnuto do stoja.

Atletika	Skok do diaľky: skok do diaľky z miesta s odrazom znožmo a z rozbehu. Hod loptičkou horným oblúkom na diaľku a na cieľ.
Počet hodín: 20	
Základné činnosti športových hier	Manipulácia s loptou: Nadhadzovanie a chytanie lopty na mieste i v chôdzi. Dribling na mieste. Podávanie lopty. Prihrávka - obojručne. Vrchná prihrávka jednoručne. Vrchné chytenie obojručne.
Počet hodín: 16	
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Činnosti sa zameriavajú na upevňovanie zručností, ktoré žiak ovláda, na ich rozvíjanie a zdokonaľovanie.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, prevencia obezity, matematika, hudobná výchova)

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú všetky učebné prostriedky a telocvičné náradie, ktoré je v škole k dispozícii. Vyučovanie bude prebiehať podľa možností v triede, na školskom ihrisku, ihrisku.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 1. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant B

Školský vzdelávací program pre 1. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant B)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	2		2
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	1	4
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	2	3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2		2
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	2		2
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4		4
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1	1	2
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu povinná časť		18		
Voliteľné hodiny			4	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				22

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových. Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa.

Čítanie a literárna výchova: Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejsť taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu.

Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností.

Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	2	0	2

Ciele:

- vedieť sa sústrediť na usmernený výkon spojený s miestom a časom určeným pre predmet čítanie
- vedieť ukladať plošné predmety/kartičky s obrázkami do radu zľava doprava
- vedieť ukázať prstom na učiteľom pomenovaný objekt na stole/na obrázku

- vedieť rozlíšiť obrázky na základe učiteľom určených znakov
- vedieť udržať pozornosť pri manipulácii s obrázkami pri plnení úlohy

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
	Oboznámenie žiakov s leporelami a knihami – príprava na čítanie. Zameranie pozornosti na určený objekt, obrázok, náčrt, pomenovávanie predmetov, javov, činností, obrázkov, ... Porovnávanie predmetov, obrázkov a pomenovávanie ich vlastností vo vzťahu k veľkosti, tvaru, farbe, Chápanie a vyjadrenie polohy predmetu – hore, dolu, vyššie, nižšie, vľavo, vpravo, na kraji, v prostriedku, na konci, pred, za, nad, pod. ... Určovanie (vyhľadávanie) tvarovo (farebne) rovnakých jednotlivých obrázkov spomedzi navzájom podobných usporiadaných v radoch, nácvik postupovania zľava doprava, vyhľadávanie tvarovo (farebne) odlišných jednotlivých obrázkov usporiadaných v radoch (zľava doprava), cvičenie rozlišovacej schopnosti na skupinách obrázkov. Hláska a písmeno a, A, i, I vo funkcii medzi obrázkami. Sluchová diferenciácia slov s využitím riekaniek a vyčítaniek.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Tempo práce je potrebné zvoliť podľa schopností žiaka, pričom je možné, že na konci školského roku žiak nebude mať zvládnuté celé učivo slovenského jazyka určeného pre prvý ročník, čo nie je dôvod na to, aby ročník opakovalo; v ďalšom ročníku učivo doberie a až potom prejde na učivo ďalšieho ročníka.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov
- formou vzťahu čítania literárnej výchovy k hudobnej výchove (tematické piesne a koledy)

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikačno – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)

Zmapovaním základných potrieb dieťaťa špecifikovať najfrekvencovanejšie potreby a prístup k nim obmedziť, resp. využiť ako základ vyjadrovania potrieb jednoduchou verbálnou formou (ktorá je v súlade s používanou úrovňou verbálneho vyjadrovania dieťaťa). Zmapovaním obľúbených aktivít/ predmetov žiaka vytvoriť podmienky k tomu, aby bol žiak nútený verbálne vyjadriť žiadosť o ne.

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Učebné zdroje: Moja kniha – učebnica pre 1. ročník špeciálnych základných škôl.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, 152 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Obsah predmetu RKS je rámcový. Postupujeme v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy).

Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom (ďalej len RUP) vo vzdelávacom programe pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím.

Pre žiakov, ktorí nie sú schopní dorozumievať sa hovorenou rečou (ich reč nie je zrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci), sa odporúča okrem predmetu RKS zaradiť aj voliteľný predmet Augmentatívna a alternatívna komunikácia. Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	1	4

Ciele:

- rozvíjať schopnosti dieťaťa komunikovať jednoduchou verbálnou formou
- rozvíjať neverbálne modalities vrátane očného kontaktu ku komunikácií
- spontánne vyjadrovať základné potreby
- rozvíjať schopnosti výberu
- rozvíjať symbolickú reprezentáciu
- rozvíjať schopnosti často používané pri hraní hier
- rozvíjať zručnosti sociálnych interakcií
- podporovať samostatnosť v oblasti sebaobsluhy
- učiť jednoduché domáce zručnosti

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 8	Komentovanie „tu a teraz“ – od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov.
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 10	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. - hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.
Rozhovor Počet hodín: 10	Jednoduchý rozhovor. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia.
Lexikálno-sémantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby Počet hodín: 28	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.) Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	

Syntaktické a morfológické pravidlá, rozvoj jazykového citu Počet hodín: 10	Nácvik ohýbania slov. Maľované čítanie. Rozvoj porozumenia reči.
Foneticko-fonologická rovina jazyka	
Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti Počet hodín: 10	Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie Počet hodín: 10	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania Počet hodín: 8	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Sluchová a zraková gnózia (vnímanie, diferenciácia, pamäť). Počet hodín: 10	Poznávanie rôznych zvukov. Vnímanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoraďovanie.
Priestorová orientácia a orientácia v čase Počet hodín: 8	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia)
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 10	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Rozvíjanie čitateľských a pisateľských schopností Počet hodín: 30	Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava). Rytmizovanie riekaniiek a detských pesničiek.
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom. Témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote. U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK). Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

- využívať pri rozvíjaní komunikačnej schopnosti aj námety z rôznych oblastí života, s ktorými sa deti stretávajú a sú ich veku blízke. Tieto poznatky získavajú aj v každom predmete daného ročníka a zároveň rozvíjajú ich komunikačnú schopnosť
- vo vzťahu k predmetu vecné učenie ako aj ďalšie predmety daného ročníka využívať rozhovor, spontánne vyjadrovanie a neverbálnu komunikáciu

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Vyučovacie hodiny v predmete rozvíjanie komunikačnej schopnosti by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje: časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, internet.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, 114 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety ako napr. výtvarná výchova, pracovná výchova. Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová... Takúto pomôcku možno využiť opakovane pre toho istého žiaka alebo postupne pre viacerých žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	2	3

Ciele:

- nadobudnúť prvé skúsenosti s používaním písacieho nástroja a vedením jeho stopy.
- zvládnuť prípravné cviky na písanie.

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Uchopovanie písacieho nástroj	Písacie potreby – oboznámenie, správne uchopiť písací nástroj (farbičky, ceruzky) dlaňou, správne uchopiť písací nástroj (farbičky, ceruzky) prstami.
Počet hodín: 12	Správna pozícia tela pri písaní.

Čmáranie Počet hodín: 20	Voľné čmáranie po podložke/ papieri. Zanechávať farebnú stopu na papieri voľným čmáraním voskovým pastelom. Čmáranie dominantnou rukou – kruhové čmáranie. Čmáranie vertikálnym smerom.
Odkresľovanie makiet Počet hodín: 10	Obkresľovanie makety s geometrickými tvarmi. Obkresľovanie makety ovocia. Obkresľovanie makety zeleniny. Obkresľovanie makety postavy.
Oblúky Počet hodín: 12	Diferencovanie správnych tvarov horných a dolných oblúkov. Kresliť horné oblúky. Kresliť dolné oblúky.
Čiary Počet hodín: 25	Kreslenie vodorovných čiar zľava doprava. Rozoznať tvar zvislej a šikmej čiary. Zvislé čiary (oboma smermi: zhora nadol a naopak). Šikmé čiary oboma smermi.
Tvary písmen Počet hodín: 35	Obkresľovanie veľkých tvarov písmen – samohlások A, I , ak sa s nimi žiak oboznamuje na čítaní. Dbať na správne sedenie a držanie tela.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Nacvičené prvky stále opakujeme s použitím inej motivácie a iných písacích potrieb. Zaraďujeme cvičenia na uvoľňovanie ruky, odstránenie nesprávneho, krčovitého držania písacích potrieb.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnych zručností , pracovné vyučovanie)

Stratégie vyučovania:

Rozvíjanie grafomotorických zručností je založené na precvičovaní jemnej motoriky rúk a jemnej motoriky prstov.

Nadobudnutie prvých skúseností s používaním písacieho nástroja a vedením jeho stopy, zvládnutie prípravných cvikov písania. Vhodné je používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Vyučovacie hodiny rozvíjania grafomotorických zručností by mali pripraviť žiaka na zvládnutie prípravných cvikov na písanie.

Učebné zdroje:

D. Píšová, M. Šinská, D. Hospodárová: Bodka, čiarka, palička, poslušaj ma ručička, Pracovný zošit na písanie pre prípravný a prvý ročník základných a špeciálnych škôl,
Mgr. V. Hlinková, Mgr. P. Pravňanská: Kolotoč Pracovné listy pre prípravný a 1. ročník ZŠ pre nehovoriacich, pre nižší a stredný stupeň pomocných škôl, pracovné listy k zmyslovej výchove pre 1. -3. ročník špeciálnych základných škôl(variant B)

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Žiak prostredníctvom matematiky získava základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Obsah a proces vzdelávania je orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobil na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	2	0	2

Ciele:

- rozvíjať schopnosť triediť a priradovať činnosti každodenného života
- rozvíjanie základných matematických zručností a návykov
- utvárať prvotné predstavy o číslach
- zoznámiť sa so základnými matematickými pojmi
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 2
- osvojiť si základné početné výkony v obore prirodzených čísel do 2
- osvojiť si základné geometrické predstavy

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Porovnávanie Počet hodín: 7	Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
Triedenie Počet hodín: 14	Triedenie predmetov podľa vlastností, vytvárať skupiny predmetov. Triedenie a porovnávanie rovinných útvarov: kruh, štvorec. Rozlišovať vlastnosti predmetov: okrúhly a hranatý. Vzťahy: všetko – nič, všetci – nikto, malý – veľký, krátky – dlhý. Vzťahy: dopredu – dozadu, hore – dole.
Číslo 1 Počet hodín: 25	Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Priradovanie predmetov k číslu 1. Čítanie a písanie číslice 1. Znázorňovanie čísla 1.
Číslo 2 Počet hodín: 30	Číselný rad. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Priradovanie predmetov k číslu 2. Čítanie a písanie číslice 2. Znázorňovanie čísla 2. Porovnávanie čísla 1, 2. Rozklad čísla 2. Vzťahy väčší, menší, rovná sa. Znázorňovanie nerovnosti a rovnosti pomocou tvorenia dvojíc. Znaky $>$, $<$, $=$. nerovnosti $1 < 2$, $2 > 1$, rovnosti $1 = 1$, $2 = 2$. Sčítovanie v obore do 2. Znak + (plus). Zápis príkladov sčítovania. Znázorňovanie príkladov sčítovania. Odčítavanie v obore do 2. Znak – (mínus). Zápis príkladov odčítavania.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci si prostredníctvom manipulácie s reálnymi predmetmi, prostredníctvom reálnych situácií a stavov osvojujú základné logické operácie, ktoré sú východiskom pre ďalšie matematické zručnosti. Pri výučbe na úvod zaradíme úlohu, ktorú má už žiak osvojenú, ktorú rád vykonáva a úspešnosťou súčasne pôsobí motivujúco pre zvládnutie ďalších náročnejších úloh.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci predmetu sa prelínajú aj predmety: rozvíjanie komunikačných schopností, grafomotorických zručností, vecné učenie, pracovné vyučovanie, hudobná výchova, výtvarná výchova.

Stratégie vyučovania:

Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie. Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Vyučovanie matematiky je založené na individuálnom, názornom prístupe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, didaktické hry)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností
- metódy nadmerného zvýraznenia informácie
- metódy intenzívnej motivácie
- metódy multisenzorického sprostredkovania

Z organizačných foriem sa sústreďíme na individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Obrázkový materiál, časopisy, technické a didaktické prostriedky, Hravé počty 1 pre B variant špeciálnych základných škôl, vybrané pracovné listy z matematiky pre 1 ročník ŠZŠ.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi.

Učia sa vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	2	0	2

Ciele:

- poznať najjednoduchšie priestorové pojmy a vzťahy, tieto vyjadriť manipuláciou s predmetmi, slovne, kresbou, pohybom
- spoznávať a pomenovať predmety a činnosti, s ktorými sa žiaci stretávajú v triede a v škole
- vedieť sa orientovať v triede
- poznať mená ročných období
- poznať mená dní v týždni
- uvedomovať si premenlivosť počasia
- poznať niektoré rastliny a zvieratá miestnej oblasti
- vedieť šetrne zaobchádzať s pomôckami, nepoškodzovať zariadenie triedy
- osvojiť si základné pravidlá správnej životosprávy a kultúrneho správania

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Trieda škola a okolie školy Počet hodín: 10	Pomôcky a zariadenie triedy. Školské potreby a hračky. Poznanie svojho mena, priezviska, meno svojho učiteľa a mená spolužiakov. Rozlíšenie vyučovacej hodiny a prestávky. Základné návyky slušného správania – pozdravenie, poprosenie, poďakovanie. Poznávanie najbližšieho okolia školy.
Orientácia v čase Počet hodín: 10	Porozumenie časovým údajom a vzťahom: deň–noc, ráno–večer, dnes–zajtra, teraz–potom, určenie dní v týždni.
Príroda Počet hodín: 30	Pozorovanie zmien v prírode a počasia. Pomenovanie ročných období s použitím obrázkov: jar, leto, jeseň, zima. Osvojovanie základných pojmov umožňujúcich poznať sledované predmety a javy: teplo, zima, slnko, vietor, dážď, sneh, mráz. <u>Zvieratá v prírode:</u> Domáce zvieratá: pes, mačka, krava, koza, prasa, sliepka, hus, zajac, kôň. Voľne žijúce zvieratá: myš, jež, medveď, líška, Vtáky a hmyz: drozd, lastovička, motýľ, včela, mucha, lienka, sýkorka. <u>Rastliny v prírode:</u> Kvety: ruža, tulipán a iné. Stromy: hruška, jabloň, slivka, čerešňa, marhuľa, broskyňa, ich plody. Kríky: maliny, ríbezle.
Starostlivosť o zdravie Počet hodín: 8	Vnímanie a poznávanie jednotlivých častí ľudského tela: hlava, krk, ruky, nohy. Zdravie, choroba, lieky, lekár. Základné hygienické návyky, význam pre zdravie. Význam zdravej výživy pre zdravie. Obliekanie sa podľa ročného obdobia a teploty prostredia.
Bezpečnosť cestnej premávky Počet hodín: 5	Chôdza po chodníku. Prechádzanie cez cestu, prechod pre chodcov, semaforey. Bezpečnosť pri hrách, výletoch a kúpaní.
Obchod Počet hodín: 8	Rozoznávanie obchodov podľa zamerania, poznávanie nápisov na obchode – globálnou metódou. Poznávanie rozličného tovaru, najmä potravín: ovocia, zeleniny. Poznávanie mincí. Zameranie sa na správanie v obchode.
Domov a rodina Počet hodín: 5	Rodičia, súrodenci – ich mená. Vzťahy medzi členmi rodiny. Pomenovanie časti bytu: kuchyňa, izba, kúpeľňa, WC a iné.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci sa učia dobre orientovať v budove školy, poznávajú najbližšie okolie školy. Osvojujú si návyk udržiavať poriadok na svojej lavici, vedieť sa správať počas hodiny a prestávky. Osvojujú si základné časové pojmy. Pozorujú charakteristické znaky počasia v jednotlivých ročných obdobiach.

Medzipredmetové vzťahy:

V obsahovom celku príroda sa uplatnia medzipredmetové vzťahy z pracovného vyučovania z obsahového celku pestovateľské práce. V obsahovom celku domov a rodina sa uplatnia medzipredmetové vzťahy z pracovného vyučovania z obsahového celku práce v domácnosti.

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Učebné zdroje:

Vlastiveda pre 4. ročník, vybrané pracovné listy z vecného učenia pre 1.-3.ročník ŠZŠ, mimočítanková literatúra, encyklopédie, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, 152 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky:

- sebaobslužné činnosti
- práce v domácnosti
- práce v dielni
- pestovateľské práce

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	4	0	4

Ciele:

- utvárať základné hygienické návyky a sebaobslužné zručnosti
- utvárať základné návyky pri stravovaní
- rozvíjať jemno- motorické zručnosti
- adekvátne používať predmety
- poznávať rôzne materiály
- utvárať základné pracovné zručnosti

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti	Osobná hygiena – nácvik potrebných činností a postupov. Používanie hygienických potrieb. Osvojenie si hygienických návykov s pomocou. Používanie WC, splachovanie, používanie toaletného papiera a vreckovky. Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou. Obúvanie a vyzúvanie s pomocou. Zapnutie a rozopnutie veľkého gombíka s pomocou. Používanie zipsu, patentiek s pomocou. Navliekanie šnúrky do topánky, viazanie uzla. Osvojenie si základných stravovacích návykov. Spoznať potreby pre stravovanie, spoznať vlastné a používať ich.
Počet hodín: 44	Používanie lyžice pri jedle.
Práce v domácnosti	Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou. Odkladanie odevu a obuvi s pomocou. Utieranie prachu s pomocou. Vynášanie odpadkov s pomocou. Vedieť vymeniť uterák. Otváranie a zatváranie dverí, zásuviek, okien. Zapínanie a vypínanie osvetlenia. Púšťanie vody – páková batéria, kohútik. Primerané používanie rôznych predmetov a hračiek. Oboznámenie sa so zariadením kuchyne. Rozlíšenie potravín od ostatných predmetov s pomocou. Rozlíšenie potravín, ktoré patria do chladničky s pomocou. Základy jednoduchého prestierania k stolovaniu. Odkladanie špinavého riadu zo stola.
Počet hodín: 44	Základy bezpečnosti v kuchyni.
Práce v dielni	<u>Práce s drobným materiálom:</u> Oboznámenie sa s rôznymi materiálmi: papier, textil, drevo, plastelína, prírodniny a iné. Triedenie, priradovanie a porovnávanie predmetov podľa farby, veľkosti a tvaru. Manipulovanie s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, prekladanie, vkladanie, vyberanie, navliekanie, lepenie, presýpanie. Namotávanie a splietanie vlny a špagátov rôznej hrúbky. Strihanie papiera, textilu, vlny, špagátov. Viazanie uzlov. <u>Práce s papierom:</u> Trhanie, krčenie a lepenie papiera, spoznávanie základných vlastností papiera. Obkresľovanie, vytrhávanie, lepenie a vyfarbovanie

Počet hodín: 46	šablóny z papiera. Nalepovanie samolepiek. <u>Montážne a demontážne práce:</u> Navliekanie drobných predmetov a prírodnín: korále, šípky, vhodné cestoviny a iné. Manipulovanie s kockami: ukladanie kociek na seba, vedľa seba. Odskrutkovanie a zaskrutkovanie predmetov a hračiek. Práce so stavebnicami: mozaika, domino a iné. Skladanie jednoduchého puzzle.
Pestovateľské práce	Polievanie izbových kvetov, záhonov a rastlín na pozemku s pomocou. Oboznámiť sa so sadením, klíčením a rastom rastlín. Práca so záhradným náradím: hrable.
Počet hodín: 18	Zbieranie plodov z listnatých a ihličnatých stromov.
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Žiaci si zvyšujú samostatnosť pri hygienických a stravovacích návykoch, pri sebaobslužných zručnostiach. Všetky pracovné činnosti, ktoré si žiaci osvojujú sa snažíme nacvičovať v prirodzených podmienkach, v ktorých ich žiak bude vedieť v praktickom živote vykonávať. Čiastkovú úlohu nacvičovanej činnosti, ktorú žiak nezvláda, možno preniesť do pracovnej úlohy uloženej v škatuli, aby si ju žiak mohol osvojiť častejším precvičovaním.

Medzipredmetové vzťahy:

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov – spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou.

Pracovné vyučovanie súvisí so slovenským jazykom, rozvíjaním komunikačných schopností a rozvojom grafomotorických zručností, vecným učením, výtvarnou výchovou a telesnou výchovou.

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov, pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu, mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Na hodinách pracovného vyučovania je vhodné používať tieto vyučovacie metódy :

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovanie, rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- názorné (demonštračné metódy, pozorovanie, exkurzia)
- praktické (manipulácia s predmetmi, problémové metódy, cvičenia, praktické práce)
- metóda práce s literatúrou a technickou dokumentáciou.

Všetky pracovné činnosti, ktoré si žiaci osvojujú sa snažíme nacvičovať v prirodzených podmienkach, v ktorých ich žiak bude vedieť v praktickom živote vykonávať. Čiastkovú úlohu nacvičovanej činnosti, ktorú žiak nezvláda, možno preniesť do pracovnej úlohy uloženej v škatuli, aby si ju žiak mohol osvojiť častým precvičovaním.

Z organizačných foriem volíme: frontálnu, kolektívnu (žiak plní čiastkové úlohy, zúčastňuje sa spoločného riešenia), skupinovú (menšie skupiny ktoré pracujú samostatne), individuálnu samostatnú prácu so žiakmi, diferencovanú samostatnú prácu.

Učebné zdroje:

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce, ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy. Časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 38 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené špecifickosťou mentálneho postihnutia jednotlivého žiaka, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne.

Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie. Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionálnosť, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie, sluchovú pamäť a sluchovú diferenciáciu, senzomotorické schopnosti
- nadväzovať sociálne interakcie prostredníctvom hudby
- selektovať medzi ľudskou rečou a inými zvukmi

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rozvíjanie vnímania zvukov Počet hodín: 4	Rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária a jednoduchých zvukov vyludzovaných bežnými predmetmi prostredia (šuchotanie papiera, štrnganie kľúčmi, prelievanie tekutiny v zatvorenej fľaši atď.). Určovanie zdroja zvuku. Motivácia žiaka k vyludzovaniu zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch. Určovanie vlastností vnímaných zvukov – dĺžky, intenzity (dlhý tón/zvuk – krátky, hlasný – tichý, hudba – ticho, hudba/ľudský hlas - reč).
Počúvanie širšieho repertoáru reprodukovanej hudby Počet hodín: 5	Hudobné rozprávky, skladby (napr. uspávanka, pochod). Piesne na počúvanie - Malý školák (F. Alvin); Jedlička (L. Burlas); Zimní spáči (J. Matuška); Počúvanie - Medvedík, Drevený vojačik (T. Frešo); Ježibaba (P. I. Čajkovskij); Spev žabiaka (V. Trojan); Varila myšička kašičku; Jeden kováč koňa kuje; Hijo, hijo, na koníčku; Kvá, kvá,kačica (E. Suchoň).
Osvojovanie piesní, rečovníek, vyčítaníek, popevkov Počet hodín: 17	Detské rečovníanky, vyčítanky, popevky, piesne o prírode, o zvieratách. Piesne na spev žiakov - Vrabec muzikant (ľudová); Prší, prší (ľudová); Húsky, húsky (A. Čobej); Bude zima, bude mráz (ľudová); Išiel strašiak (ľudová); Bola babka (ľudová); Kytička (F. Alvin); Medvedku, daj labku (ľudová); Paste sa húsatká, paste (ľudová); Fúkaj, fúkaj teplý vetrík (A. Čobej); Slniečko nás zobúdz (J. Matuška).
Hudobno-pohybové hry Počet hodín: 12	Hudobno-pohybové hry - A ty Hana, stoj v kole (ľudová); Tanček (K. Ondrejka – A. Biľová); Kolo, kolo mlynské (ľudová); Tanči, tanči (ľudová); My sme deti malé (V. Janusová – A. Biľová); Venček (E. Hula); Na ručníček (K. Ondrejka –A. Biľová).
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Na princípe detskej hry utvárame predpoklady k primeranému vnímaniu hudby, spevu, rozvíjame hudobnú pozornosť, pamäť, predstavivosť, zmysel pre tonalitu a rytmus. Hudobno-pohybovými hrami vytvárame interakcie s viacerými žiakmi, zjednocujeme kolektívny spev.

Žiakov učíme pohybom reagovať na počutú hudbu, snažíme sa kultivovať ich hudobno-pohybové prejavy.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metóda imitačná – napodobňovanie podľa počutia
- praktické metódy v podobe hudobných činností
- metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom a v interakcii učiteľ a žiak
- hra ako metóda
- metódy demonštračné (demonštrácia akustického záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (rečňovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá), výtvarnej výchove (výtvarné ukážky), telesnej výchove (pohybové prvky)

Učebné zdroje:

Hudobný materiál, DVD, výučbové programy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj neverbálna forma komunikácie.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	1	2

Ciele:

- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk
- rozvíjať koordináciu oko – ruka
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu
- rozvíjať percepciu
- rozvíjať zmyslové vnímanie

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)	Kresba kruhov, špirály, vlnovky. Kreslenie tvarovo nenáročných predmetov: strom, ker, lopta, klbko. Napodobňovanie jednoduchých tvarov.
Počet hodín: 36	Maľovanky – vyfarbovanie.
Maľba (tampón, drevko, akvarelové farby, temperové farby)	Liatie, kvapkanie, odtlačanie farby. Hra s farbou: dotváranie farebných škvŕn drevkom, prstami.
Počet hodín: 20	

Modelovanie (plastelína, modurit)	Manipulácia s modelovacími materiálmi – miesenie modelovacej hmoty jednou a oboma rukami, šúľanie, stláčanie, valkanie, vytváranie tvarov jednoduchých predmetov: guľôčka, had, ovocie.
Počet hodín: 20	Používanie štipcov – vyštipnúť malé kúsky z plastelíny.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci majú možnosť pracovať aj v iných polohách ako sediačky, napr. postojáčky, podľa formátu papiera. Pracujú aj na veľkej ploche, na tabuli, na baliacom papieri, v piesku. Od veľkých formátov prechádzajú k menším, striedajú ich podľa účelu.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať učivo z hudobnej výchovy, zo slovenského jazyka, z matematiky, z vecného učenia pracovného vyučovania.

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní výtvarnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- expozičné (slovné metódy - rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov
- demonštračné, manipulácia s predmetmi
- metódy samostatnej práce – práca s farbičkami, ceruzou, suchým pastelom, voskovým pastelom, rudkou, vodovými a temperovými farbami, plastelínou, moduritom)
- fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania)

Z organizačných foriem viac využívať samostatnú prácu ako i prácu v skupinách. Počas celého roka venujeme pozornosť rozvoju jemnej a hrubej motoriky žiakov, rozvoju vnímania, a v nemalej miere dať priestor kreativite a improvizácii žiakov.

Učebné zdroje:

Obrazový materiál, pozorovanie prírody, prírodniny

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele a obsah predmetu telesná výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypii a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom – okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností – aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Ciele telesnej a športovej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovnovzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná výchova	2	0	2

Ciele:

- rozvoj sociálnych a komunikačných schopností v aktívnej interakcii s prostredím pri pohybových aktivitách
- učenie funkčného používania komunikačných prostriedkov
- aktívna spolupráca pri vykonávaní hygienických úkonov v súvislosti s telovýchovnými aktivitami
- učenie prijatia pravidiel
- učenie kooperácie
- vytvorenie sebakontroly
- učenie prispôsobenia sa k požiadavkám skupiny
- rozvíjanie schopnosti realizovať spoločné pohybové aktivity pomocou napodobňovania

- učenie poradovosti
- uvedomenie si vlastného tela
- rozvoj koordinácie oko – ruka

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Zdravotné cvičenia Počet hodín: 10	Cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela. Jazda na rehabilitačnom bicykli.
Kondičné cvičenia Počet hodín: 10	Chôdza – správne držanie tela pri chôdzi, voľný pohyb rúk počas chôdze, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, lane, a pod., chôdza v zástupe za učiteľom, nácvik rytmickej chôdze. Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi. Beh – nácvik tichého našľapovania pri behu, nácvik dvíhania nôh, ohýbanie v kolenách, nácvik vybehnutia na daný signál, beh po celej ploche, beh v zástupe za učiteľom, beh v danom tempe, ktorý zodpovedá prirodzenému tempu detskej chôdze. Skoky – poskoky na mieste znožmo a striedavo na jednej, druhej nohe, skoky z miesta, skok cez čiaru, zoskok z výšky 10-15 cm do drepu. Lezenie – ľubovoľným spôsobom smerom dopredu, podliezanie, preliezanie vhodných prekážok. Hádzanie a chytanie – nácvik chytania lopty gúľajúcej sa po zemi, po mierne šikmej ploche, hodenej učiteľom. Podávanie lopty učiteľovi, spolužiakovi. Manipulácia s rôznymi drobnými predmetmi: zbieranie, podávanie, upratovanie, skladanie, prenášanie. Cvičenia s využitím švédskej lavičky, švédskej debny. Výstup na lavičku, prechod po lavičke, zostup z lavičky. Sed na švédskej debne, kľak, preliezanie dielov švédskej debny.
Základy akrobatických cvičení Počet hodín: 10	Sed roznožmo s predklonom, rovnovážny postoj na jednej nohe. Aktivity na rozvoj rovnováhy, lateralitu a koordináciu pohybov. Nácvik prvej fázy kotúľa vpred.
Sezónne činnosti Počet hodín: 7	V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu. V jarnom a letnom období turistika, plávanie.
Kolektívne činnosti Počet hodín: 12	Kolektívne hry spojené s nácvikom chôdze a behu. Loptové hry – gúľanie, podávanie.
Hudobno-pohybové hry Počet hodín: 15	Koordinácia pohybu v rytme hudby. Hudobno-pohybové hry: riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít.
Koordináčne a relaxačné cvičenia Počet hodín: 12	Cvičenia zamerané na uvedomenie si telesnej schémy. Nácvik správneho dýchania.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Aktivity sú zamerané na správne držanie tela a na zvládnutie základných pohybových zručností. Zameriavame sa na zvládnutie základných pohybových zručností – chôdze a behu, na rozvíjanie a posilňovanie fyzickej zdatnosti formou kondičných cvičení. Medzi cvičenia zaraďujeme aj zdravotné cviky, ako aj jednoduché akrobatické cvičenia, ktoré pomáhajú prekonávať strach.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metóda imitačná – napodobňovanie
- praktické metódy
- metóda sprostredkovania pohybových zručností učiteľom a v interakcii učiteľ a žiak
- hra ako metóda
- metódy opakovania a precvičovania zručností

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú a individuálnu prácu so žiakmi.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (pohybové chvíľky - rečovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá)

Učebné zdroje:

Učebné osnovy zdravotnej telesnej výchovy a integrovanej telesnej výchovy pre 1. – 9 ročník základnej školy a špeciálnej školy schválených Ministerstvom školstva SR dňa 19. 1. 2003 pod č. 526/2003-41. DVD, obrázkový materiál, časopisy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 1. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant C

Školský vzdelávací program pre 1. ročník SZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant C)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4		4
	Rozvíjanie sociálnych zručností	2		2
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	2		2
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2		2
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	1	1	2
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	2		2
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1	1	2
Zdravie a pohyb	Zdravotná telesná výchova	3		3
Spolu povinná časť		18		
Voliteľné hodiny			2	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				20

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, 152 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti je určený pre všetkých žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vzhľadom na to, že v klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuropsychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči. Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru. Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (fonetickofonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie. Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený. Obsah vyučovacieho predmetu RKS je rámcový. Postupuje sa v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy). Pre žiakov, ktorí nie sú schopní dorozumievať sa hovorenou rečou, sa odporúča okrem vyučovacieho predmetu RKS zaradiť aj vyučovací predmet Augmentatívna a alternatívna komunikácia (ďalej len AAK). Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch. Užívateľmi AAK sú obvykle osoby s oneskoreným alebo narušeným vývinom reči, alebo symptomatickými poruchami reči. V ich klinickom obraze je poškodenie rečových centier v mozgu alebo iné poškodenie CNS. Príčiny a prejavy NKS a nehovorenia sa niekedy spájajú s viacnásobným postihnutím. Pri viacnásobných postihnutiach dochádza k vzájomnému prelínaniu vplyvov jednotlivých postihnutí.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4	0	4

Ciele:

- ukazovanie využívať ako prostriedok vyjadrovania voľby
- zmierňovať rušivé správanie, spôsobené frustráciou z neschopnosti komunikovať
- budovať základy receptívneho a expresívneho označovania
- rozvíjať symbolickú reprezentáciu (symbol fotografie reprezentuje predmet, príp. symbol obrázku reprezentuje predmet)
- vyjadrovať potrebu piť a jesť
- komunikovať základné hygienické potreby
- vedieť manipulovať s obrázkami podľa pokynov
- naučiť sa ukladať plošné predmety/kartičky s obrázkami do radu zľava doprava
- vedieť ukázať prstom na učiteľom pomenovaný objekt na stole/na obrázku

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 10	Komentovanie „tu a teraz“. Komentovanie všetkých činností a pomenovávaním skutočných predmetov.
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 10	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť - hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky s použitím názorných skutočných predmetov. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií..
Rozhovor Počet hodín: 10	Jednoduchý rozhovor. Odpoveď na otázku. Modelové hry, dramatizácia
Lexikálno-semantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby Počet hodín: 20	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kľúčové slová. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	
Syntaktické a morfológické pravidlá, rozvoj jazykového citu Počet hodín: 18	Nácvik ohýbania slov. Maľované čítanie. Opakovanie viet.
Foneticko-fonologická rovina jazyka	
Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti	Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Cvičenia zamerané na

Počet hodín: 10	rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť .
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie Počet hodín: 8	Vyjadrenie potreby smädu, hladu a hygienických potrieb prostredníctvom očného kontaktu a neverbálnej komunikácie. Pozorovanie osôb a udalostí v okolí. Práca s detskými leporelami, obrázkami.
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania Počet hodín: 10	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom.
Rozvoj sluchovej a zrakovej gnózie Počet hodín: 5	Poznávanie rôznych zvukov, Vnímanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí.
Priestorová orientácia a orientácia v čase Počet hodín: 5	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia)
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 8	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforymiky.
Základy čítania a písania	
Rozvíjanie schopností potrebných pre základy čítania Počet hodín: 38	Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek. Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava). Obrázkové (maľované) čítanie.
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať. RKS sa prebieha celým vyučovacím procesom. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii. Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej

stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK). Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

- využívať pri rozvíjaní komunikačnej schopnosti aj námety z rôznych oblastí života, s ktorými sa deti stretávajú a sú ich veku a postihnutiu blízke. Tieto poznatky získavajú aj v každom predmete daného ročníka a zároveň rozvíjajú ich komunikačnú schopnosť
- vo vzťahu k predmetom daného ročníka využívať neverbálnu komunikáciu, očný kontakt, rozvoj reči v rámci individuálnych možností.

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie je založené na využívaní metód a techník augmentatívnej a alternatívnej komunikácie (AAK) – posunky, prstová abeceda, obrázkové systémy, piktogramy a iné; systémy používajúce multimediálnu techniku.

Vyučovacie hodiny v predmete rozvíjanie komunikačnej schopnosti by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku a postihnutiu.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje: časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, internet.

Hodnotenie predmetu:

Vyučovací predmet RKS sa neklasifikuje. Na vysvedčení sa uvádza „absolvoval“.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie sociálnych zručností
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Z oblastí, ktoré sú pri mentálnom postihnutí poškodené, je najmarkantnejšie poškodenie v oblasti sociálnych zručností a komunikačných schopností. Rozvíjanie sociálnych zručností je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu detí s mentálnym postihnutím.

Cieľom predmetu rozvíjanie sociálnych zručností je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačných schopností s atribútmi prostriedku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch aj vyjadrovanie vlastných emocionálnych stavov a ich „čítanie“ zo správania iných ľudí.

Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku dieťaťa, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností.

Neoddeliteľnou súčasťou sociálneho správania sú schopnosti, ktoré napomáhajú sociálnej integrácii, tzv. integračné zručnosti, t.j. nadväzovanie a udržanie vzťahov, trávenie voľného času atď., a v neposlednom rade samoobslužné schopnosti. Integráciu v dospelosti ovplyvňujú schopnosti postarať sa o seba, o domácnosť.

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní sociálnych zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä rozvíjanie komunikačných schopností a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie sociálnych zručností	2	0	2

Ciele:

- rozvíjať spoluprácu pri vykonávaní hygienických návykov
- rozvíjať spoluprácu pri stravovaní
- rozvíjať základy sociálnych interakcií
- rozvíjať základy neverbálnej imitácie
- vytvárať základné zručnosti - predpoklady domácich zručností

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Spolupráca pri vykonávaní hygienických návykov Počet hodín: 19	Vyjadrovanie potreby ísť na WC (prostredníctvom komunikačného symbolu), spolupráca pri umývaní a utieraní rúk a tváre, čistení zubov, fúkaní nosa a použití toaletného papiera. V rámci svojich možností a schopností poznávanie hygienických potrieb, napr. zubnú kefku.
Spolupráca pri stravovaní Počet hodín: 20	Vyjadrovanie potreby piť a jesť nadviazaním očného kontaktu s použitím ukazovania na predmetné symboly. Spolupráca pri používaní lyžice a vidličky, naznačovanie krájania jedla nožikom, používanie servítky. Nalievanie z džbánu. Otváranie a zatváranie rôznych balení, v ktorých sú uložené potraviny (nádoby, škatule, tuby, vrecká) Lyžica, vidlička, nôž a servítka Otváranie a zatváranie rôznych balení, v ktorých sú uložené potraviny a veci používané v domácnosti (nádoby, škatule, tuby, vrecká atď.).
Spolupráca pri obliekaní a vyzliekaní Počet hodín: 18	Obliekanie a vyzliekanie niektorých jednoduchých častí oblečenia, ak ich má pripravené.
Priradovanie rovnakých tvarov a farieb Počet hodín: 19	Priradovanie rovnakých farieb (červená - modrá, zelená – žltá – oranžová, hnedá – čierna – ružová – sivá, biela). Priradovanie rovnakých tvarov (kruh – štvorec, trojuholník – obdĺžnik, kosoštvorec).
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Rozvíjame pozitívne sociálne interakcie so spolužiakmi prostredníctvom krátkych hier, spoločnými aktivitami, ktoré navodzujú príjemné a radostné zážitky.
Podľa individuálnych kapacít žiaka učíme spolupracovať pri jednoduchých domácich činnostiach.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa prelínajú aj predmety: rozvíjanie komunikačných schopností, rozvíjanie grafomotorických zručností, vecné učenie, matematika, pracovné vyučovanie.

Stratégie vyučovania:

V predmete rozvíjanie sociálnych zručností je vhodné používať metódy:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností

Z organizačných foriem sa sústreďíme na skupinovú a individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje: Obrázkový materiál, časopisy, technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova.

Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom a pre ich praktický život táto forma písma nemá praktický význam, je vhodné naučiť ich dorozumieť sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy.

K nácviku písmen malej a veľkej písanej abecedy pristupujeme len u detí s vhodnými dispozíciami na túto činnosť. Nácvik písaných tvarov písma vtedy nacvičujeme súčasne s nácvikom ich čítania.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopíňať vynechané písmená, slová.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	2	0	2

Ciele:

- zlepšiť hrubú a jemnú motoriku rúk
- zlepšiť jemnú motoriku prstov

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rozvoj hrubej a jemnej motoriky Počet hodín: 26	Prenášanie lopty z jedného miesta na druhé. Driblovanie s loptou na mieste. Hra s pieskom, vodou presypávanie materiálu z jednej nádoby do druhej. Hra s prstovými farbami. Hra s plastelínou.
Rozvoj motoriky rúk a prstov Počet hodín: 28	Hra s kockami, skladanie plošných skladačiek, strihanie, manipulácia s jednoduchými „remeselnými a kuchynskými“ detskými nástrojmi, imitovanie zložitejšieho postavenia prstov. Precvičovať motoriku rúk a prstov, imitácia pohybov rúk, identifikácia rôznych materiálov dotykom. Liatie, kvapkanie, odtlačanie, frkanie farby. Odtlačanie ruky. Hra s farbou. Dotváranie škvŕn.
Rozvoj zmyslového vnímania a tvorivosti Počet hodín: 22	Modelovanie (plastelínou, moduritom, cestom) Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie. Vytváranie guľôčky, valčeka z plastelíny na modelovacom stole a v dlani. Používanie štipcov: vyštipnúť malé kúsky z plastelíny. Práca na veľkej ploche, na tabuli, na baliacom papieri, v piesku. Uvoľňovacie a relaxačné cvičenia. Nacvičovanie správneho sedenia pri písaní a správne držanie písacích potrieb.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Precvičujeme motoriku rúk a prstov, dôležitá je imitácia pohybov rúk, identifikácia rôznych materiálov dotykom.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnych zručností pracovné vyučovanie)
 Žiaci môžu pracovať aj postojacky, podľa individuálnych možností a formátu papiera. Pracujú aj na veľkej ploche, na tabuli, na baliacom papieri, v piesku. Od veľkých formátov prechádzajú k menším, striedajú ich podľa účelu.

Stratégie vyučovania:

Rozvíjanie grafomotorických zručností je založené na precvičovaní hrubej a jemnej motorike rúk a jemnej motorike prstov – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- demonštračné metódy
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru,)
- metóda viacnásobného opakovania
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Vyučovacie hodiny rozvíjania grafomotorických zručností majú zlepšovať hrubú a jemnú motoriku rúk, zlepšiť jemnú motoriku prstov.

Učebné zdroje:

D. Píšová, M. Šinská, D. Hospodárová: Bodka, čiarka, palička, poslušaj ma ručička. Pracovný zošit na písanie pre prípravný a prvý ročník základných a špeciálnych škôl,
Mgr. V. Hlinková, Mgr. P.Pravňanská: Kolotoč. Pracovné listy pre prípravný a 1. ročník ZŠ pre nehovoriacich, pre nižší stupeň pomocných škôl

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možnosti, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia.

Hranice obsahu učiva nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka.

Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Je potrebné klásť dôraz nielen na obsah vzdelávania, ale predovšetkým na prístup ku žiakovi, na výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a v neposlednej rade aj na vhodné učebné prostredie.

Učivo má byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšími. Je potrebné mať na zreteli, že nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	2	0	2

Ciele:

- rozvíjať schopnosť diskriminovať a triediť činnosti bežného denného života, predmety, vlastnosti a pod., podľa určitých kritérií, ako predpoklad rozvíjania základných matematických zručností a návykov
- pochopiť množstvo 1

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Porovnávanie predmetov Počet hodín: 6	Porovnávanie podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar daného predmetu. Odpovede na otázky množstva, veľkosti, farby a tvaru daných predmetov.
Triedenie predmetov podľa vlastností Počet hodín: 6	Triedenie predmetov podľa množstva, veľkosti, farby, tvaru.
Vzťahy Počet hodín: 6	Odpovede na otázky všetko – nič. Odpovede na otázky a určovanie všetci – nikto.
Orientácia v priestore Počet hodín: 6	Vzťahy: dopredu – dozadu a ich realizácia.
Priradovanie predmetov k rovnakým predmetom Počet hodín: 6	Samostatne alebo s pomocou priradiť dané predmety k rovnakým predmetom.
Priradovanie predmetov k tomu, čo ich dopĺňa Počet hodín: 6	Samostatne alebo s pomocou priradiť predmety k tomu čo ich dopĺňa.
Vyhľadávanie rovnakých predmetov Počet hodín: 12	Ukázanie a samostatné vyhľadanie rovnakých predmetov podľa farby, veľkosti a tvaru. Samostatne alebo s pomocou ukazovať na predmety rovnakej farby, veľkosti, tvaru.
Číslo a množstvo 1 Počet hodín: 28	Pochopenie rozdielu 1 a veľa - Čo je jeden a niečoho veľa. Samostatné priradovanie jednotlivé predmety k číslu 1. Samostatné priradovanie čísla 1 k predmetom alebo s pomocou. Čítanie a písanie číslu 1. Precvičovanie učiva.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Prostredníctvom triedenia, priradovania a porovnávania si žiaci zvyšujú schopnosť zameriavať pozornosť, učia sa všímať si charakteristické vlastnosti predmetov, javov, stavov a súvislosti medzi nimi. Individuálne zvyšujeme náročnosť úloh - triedenie do dvoch, troch a viac skupín, porovnávanie podľa viacerých kritérií, vynechávanie predmetov, ktoré nepatria do výberu, rozhodovanie ktorá vlastnosť je najdôležitejšia. Postupne sa žiaci zdokonaľujú v zisťovaní podobností a rozdielov, v schopnosti triediť predmety podľa funkcií, učia sa vytvárať postupnosti a tak si zvyšujú schopnosť zovšeobecňovania a prenesenia osvojenej situácie do inej.

Medzipredmetové vzťahy:

Témy obsahu matematiky sú prostriedkom hlbšieho poznávania vo všetkých predmetoch. Vyučovacie hodiny úzko súvisia s predmetom rozvíjanie grafomotorických zručností, s pracovným vyučovaním, výtvarnou výchovou a telesnou výchovou.

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie matematiky je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- vytvárať také systémy a modely, ktoré budú rešpektovať individuálne potreby jednotlivca a umožniť každému viacero alternatív a možnosť voľby.

Učebné zdroje:

Časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie je integrovaný predmet v prípravnom až 10. ročníku špeciálnej základnej školy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, v ktorom žiaci získavajú elementárne poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov.

Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek prijateľným spôsobom.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. Poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa so základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	1	1	2

Ciele:

- poznať osobné údaje
- orientovať sa v priestore
- orientovať sa v čase
- spoznávať prírodu v priamom kontakte
- orientovať sa v bežných životných situáciách

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Základná orientácia Počet hodín: 24	Svoje meno, priezvisko. Orientácia v priestore: trieda, budova školy. Spoznávanie zariadenia triedy. Porozumenie najjednoduchším časovým údajom a vzťahom: deň – noc, svetlo – tma. Poznávanie vlastného tela: ukázanie aspoň troch pomenovaných častí svojho tela. Opakovanie učiva
Poznávanie prírody Počet hodín: 26	Domáce zvieratá: pes, mačka. Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď. Pojmy: vtáky a hmyz. Rastliny: kvety a stromy. Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia. Opakovanie učiva.
Orientácia v bežných životných situáciách Počet hodín: 26	Verejná doprava: výstup a nástup do dopravného prostriedku. Správanie sa v obchode, rozoznať aspoň dva obchody podľa zamerania - potraviny, hračky. Rozpoznávanie základných potravín. Úloha lekára a zdravotnej sestry. Opakovanie učiva
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Učíme deti reagovať na svoje meno a vedieť ho vysloviť. Postupne ich učíme orientovať sa v najbližšom okolí, poznávať predmety, ktoré ich obklopujú.

Medzipredmetové vzťahy:

Témy obsahu vecného učiva sú prostriedkom rozvíjania slovnej zásoby a výcviku vyjadrovania. Poskytujú aj námety na pracovné vyučovanie a výtvarnú výchovu a praktické činnosti

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Učebné zdroje: Vlastiveda pre 4.ročník ŠZŠ, vybrané pracovné listy z Vecného učenia pre 1.-3.ročník ŠZŠ, mimočítanková literatúra, encyklopédie, slovníky, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu. Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia majú problémom s nedostatočnou motiváciou k činnosti, problémy s pozornosťou a vytrvalosťou. Je potrebné pri zadávaní úlohy pre konkrétneho žiaka vedieť, čím a ako je ho možné motivovať a upútať jeho pozornosť. Na začiatok práce zaraďujeme ľahkú úlohu, o ktorej predpokladáme, že žiak zvládne, a ktorá ho môže motivovať k ďalšej práci. Následne zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú si má žiak osvojiť, prípadne utvrdiť. Na záver zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú má žiak rád. Nácvik jednotlivých činností nesmie byť samoúčelný, snažíme sa o to, aby žiak osvojenú činnosť vedel využiť v praktickom živote, inak jej osvojenie nemá pre žiaka význam. Jednotlivé pracovné úlohy je potrebné rozdeliť podľa schopností žiaka na čiastkové úlohy, inak by si ju žiak pre jej náročnosť nemusel vedieť osvojiť.

Žiakovi je potrebné poskytovať primeranú pomoc, forma a miera závisí od schopností konkrétneho žiaka. Je potrebné citlivo zvážiť, ktoré činnosti už má žiak osvojené, aby mu nebola poskytovaná väčšia pomoc ako žiak v skutočnosti potrebuje, čím by sa brzdil jeho ďalší rozvoj.

Každé zadanie pracovnej úlohy musí byť jednoznačné, zrozumiteľné, aby žiak vedel, čo má urobiť a ako má postupovať. Postupujeme od najjednoduchších úloh k zložitejším. Pracovné zaťaženie musí byť primerané silám žiakov, nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Je potrebné zaistiť bezpečnosť žiakov potrebnými opatreniami, a tiež nácvikom bezpečných pracovných návykov.

Tak ako aj v iných predmetoch, aj pri výučbe pracovného vyučovania je dôležité zohľadňovať dosiahnutú aktuálnu úroveň žiaka, aby osvojovanie si nových vedomostí, zručností a návykov bolo prirodzeným pokračovaním výučby.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie.

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky (vzorový výrobok, súbor nástrojov, materiálov, modely, predlohy a iné), ktoré musia byť primerané mentálnemu postihnutiu žiaka.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	2	0	2

Ciele:

- utvárať základné hygienické návyky
- utvárať základné samoobslužné zručnosti
- utvárať základné návyky pri stravovaní
- rozvíjať jemnú a hrubú motoriku
- utvárať základné pracovné zručnosti
- poznávať rôzne materiály

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 25	Spolupráca pri osobnej hygiene. Používanie hygienických potrieb. Osvojenie si hygienických návykov s pomocou. Používanie WC, toaletného papiera. Púšťať vodu – páková batéria, kohútik. Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou. Obúvanie a vyzúvanie s pomocou. Osvojenie si základných návykov pri stravovaní. Sediť určitý čas pri jedle.
Práce v domácnosti Počet hodín: 25	Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou. Odkladanie odevu a obuvi s pomocou. Otváranie a zatváranie dverí, zásuviek. Zapínanie a vypínanie osvetlenia.
Práce v dielni	Taktilné oboznámenie sa s rôznymi materiálmi : papier, drevo, textil, plastelína a iné. Trhanie a krčenie papiera. Manipulovať s kockami: ukladanie dvoch kociek na seba, vedľa seba. Vkládanie predmetov do otvoru podľa tvaru a iných vlastností. Skrutkovanie do perforovanej dosky.

Počet hodín: 26	Skladanie jednoduchého puzzle. Navliekanie rôznych predmetov : veľké korále, krúžky a pod.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Rozvíjame jemnú a hrubú motoriku: chytanie predmetov prstami, zvyšovanie schopnosti chopenia a stisku, manipulovanie s predmetmi oboma rukami, prenášanie predmetov na väčšiu vzdialenosť, zbieranie malých predmetov pomocou palca a ukazováka, Pri osvojovaní si základných návykov pri stravovaní, sa snažíme o to, aby žiak od jedla neodbiehal, aby dokázal sedieť určitý čas pri jedle.

Medzipredmetové vzťahy:

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov – spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou.

Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Pracovné vyučovanie súvisí s predmetmi rozvíjanie komunikačných schopností, rozvíjanie sociálnych zručností, rozvíjanie grafomotorických zručností, vecným učením, výtvarnou výchovou a zdravotnou telesnou výchovou.

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov, pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formy, mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Na hodinách pracovného vyučovania je vhodné používať tieto vyučovacie metódy :

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (vysvetľovanie, rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- názorné (demonštračné metódy, pozorovanie, exkurzia)
- praktické (manipulácia s predmetmi, problémové metódy, cvičenia, praktické práce)
- metóda práce s literatúrou a technickou dokumentáciou.

Z organizačných foriem je možné použiť: frontálnu, kolektívnu (žiak plní čiastkové úlohy, zúčastňuje sa spoločného riešenia), skupinovú (menšie skupiny ktoré pracujú samostatne), individuálnu samostatnú prácu so žiakmi na ktorú sa kladie dôraz, diferencovanú samostatnú prácu.

Učebné zdroje:

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce, ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy. Časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 38 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Hudobná výchova je predmetom činnostným a zážitkovým, kde sa na základe hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o hudbu a radosť z nej.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie, sluchovú pamäť a sluchovú diferenciáciu, senzomotorické schopnosti
- nadväzovať sociálne interakcie prostredníctvom hudby
- selektovať medzi ľudskou rečou a inými zvukmi

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Navykanie na pasívne vnímanie reprodukovanej hudby Počet hodín: 10	Počúvanie detských piesní, modernej hudby a rómskych piesní – krátkodobé sústredenie na počúvanie jednoduchých piesní, reprodukovanej hudby. Jednoduché detské piesne spojené s pohybovým prvkami.
Vnímanie zvukov jednoduchých detských hudobných nástrojov (Orffovo inštrumentárium) Počet hodín: 14	Jednoduché pohyby na bubienku, triangli, paličkách. Poznávanie jednoduchých detských hudobných nástrojov, pomenovávanie.
Rytmizácia jednoduchých riekaniek Počet hodín: 14	Jednoduché riekanky, detské piesne a hudobno-pohybové hry. Jednoduchý rytmus pomocou riekaniek, tieskaním, hrou na telo, vyklopkávaním.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Oboznamujeme žiakov s pohybovými hrami a hrou na telo. Vedíme ich k pohybovému stvárneniu detských piesní.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci predmetu hudobná výchova sa prelínajú predmety: rozvíjanie komunikačných schopností, rozvíjanie sociálnych zručností, vecné učenie, zdravotná telesná výchova.

Stratégie vyučovania:

Je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností

Z organizačných foriem sa sústreďíme na skupinovú a individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Obrázkový materiál, časopisy, materiálno – technické prostriedky a pomôcky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj neverbálna forma komunikácie.

Ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s touto diagnózou.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	1	2

Ciele:

- rozvíjať jemnú a hrubú motoriku
- rozvíjať motoriku rúk a prstov
- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu
- rozvíjať percepciu
- rozvíjať zmyslové vnímanie
- rozvíjať tvorivosť
- podporovať rozvoj grafomotorických zručností

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba Počet hodín: 36	(mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel) Správne držanie ceruzky, napodobňovanie jednoduchých tvarov. Obkreslenie foriem - bodky, prerušované čiary. Prepisovanie zvislých a vodorovných čiar. Maľovanky – vyfarbovanie.
Maľba Počet hodín: 20	(tampón, drevko, akvarelové farby, temperové farby) Liatie, kvapkanie, odtlačanie, fľkanie farby. Odtlačanie ruky, hra s farbou, dotváranie škvŕn. Maľba prstovými farbami.
Modelovanie Počet hodín: 20	(plastelína, modurit, cesto) Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie. Vytváranie guľôčky, valčeka z plastelíny na modelovacom stole a v dlani. Používanie štipcov: vyštipnúť malé kúsky z plastelíny.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Precvičujeme motoriku rúk a prstov, dôležitá je imitácia pohybov rúk, identifikácia rôznych materiálov dotykom.

Žiaci môžu pracovať aj postojacky, podľa individuálnych možností a formátu papiera. Pracujú aj na veľkej ploche, na tabuli, na baliacom papieri, v piesku. Od veľkých formátov prechádzajú k menším, striedajú ich podľa účelu.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať učivo z hudobnej výchovy, zo slovenského jazyka, z matematiky, z vecného učenia pracovného vyučovania.

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní výtvarnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- expozičné (slovné metódy - rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov – demonštračné, manipulácia s predmetmi
- metódy samostatnej práce – práca s farbičkami, ceruzou, suchým pastelom, voskovým pastelom, rudkou, vodovými a temperovými farbami, plastelínou, moduritom)
- fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania)

Z organizačných foriem viac využívať samostatnú prácu ako i prácu v skupinách. Počas celého roka venujeme pozornosť rozvoju jemnej a hrubej motoriky žiakov, rozvoju vnímania, a v nemalej miere dať priestor kreativite a improvizácii žiakov.

Učebné zdroje:

Obrazový materiál, pozorovanie prírody, prírodniny

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Zdravotná telesná výchova
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele predmetu zdravotná telesná výchova pre žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč.

Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Zdravotná telesná výchova	3	0	3

Ciele:

- aktívna spolupráca pri vykonávaní hygienických úkonov v súvislosti s telovýchovnými aktivitami
- sebakontrola
- prijímanie pravidiel
- prispôsobenie sa požiadavkám skupiny
- zvládanie poradovosti
- vykonávanie aktivít napodobňovaním
- uvedomenie si vlastného tela
- rozvíjanie koordinácie oko - ruka

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Poznatky z telesnej kultúry, terminológia Počet hodín: 8	Druhy športov, cvikov, pohybov a polôh tela a častí tela pri telovýchovných činnostiach, častí tela, pomenovanie telocvičného náradia, náčinia a používaných pomôcok
Základy poradových cvičení Počet hodín: 17	Povely poradových cvičení
Prípravné, kondičné, koordinačné, kompenzačné, uvoľňovacie, vytrvalostné, obratné, relaxačné cvičenia Počet hodín: 25	Cvičenia zamerané na uvedenie si telesnej schránky Nácvik správneho dýchania Lezenie po vizualizovanej trase, Pochodovanie po vizualizovanej trase
Pohybové hry Počet hodín: 17	Rolové hry Kontaktné hry
Rytmické hry a základy tanca Počet hodín: 25	Riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít
Základy atletiky Počet hodín: 12	Indiánsky skok napodobňovaním pohybov učiteľa Kráčanie v podrepe (kačací krok)
Sezónne činnosti Počet hodín: 10	V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu, v jarnom a v letnom období turistika.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

U žiakov budujeme kladný postoj k pohybovým aktivitám, učíme ich zvládnuť podľa pokynov učiteľa prípravu na pohybovú činnosť.

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní predmetu zdravotná telesná výchova sa uplatňuje individuálny prístup. Prevalu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metóda imitačná – napodobňovanie
- praktické metódy
- metóda sprostredkovania pohybových zručností učiteľom a v interakcii učiteľ a žiak
- hra ako metóda
- metódy opakovania a precvičovania zručností

Na telesnej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky. Odporúčaná je lavička, švédka debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne ďalšie telocvičné náradie.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (pohybové chvíľky - rečovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá)

Učebné zdroje: Hudobný materiál, DVD, výučbové programy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.